

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, dne 1. maja 1954

Št. 9

Misli predsednika krajevnega sveta ZSJ k prazniku dela

Dan, ko slavimo delo, je velik praznik. Postavljen je v najlepši letni čas — v kipečo pomlad. Spomladi, ko v prirodi mlado življenje kar kipi, praznujemo praznik dela, iz katerega kipi bogastvo človeka, bogastvo materialnih in duhovnih vrednot. Delo torej ni samo izvor bogastva, ampak je prvi pogoj za razmah duhovnega bogastva človeškega rodu.

Zato vsi delovni ljudje s tako neizmernim spoštovanjem in z vso toplino svojih src slavimo ta veliki dan — dan dela, 1. maj. Nekdaj, to še ni daleč, seveda tudi pri nas ni bilo dovoljeno slaviti ta dan. Slaviti dan dela je bil greh in kdor se je predrznil tako grešiti, je kmalu spoznal vso surovo silo tistih, ki si niso želeli, da bi se delavski razred zavedal vrednosti svojega dela.

Toda nobeno nasilje ni moglo ustaviti misli, da ne bi vse bolj spoznavali, da je človeško delo edini izvor vsega družbenega bogastva. Ob tem spoznanju je zrastle še drugo za delavski razred in človeštvo neprecenljivo spoznanje, da z delom in njegovimi plodovi najbolj koristno ravna tisti, ki delajo. Iz tega spoznanja je vzklil odpor proti vsem, ki skušajo živeti na račun dela drugih. Ta odpor je vodil delavce nekdanj do tega, da so celo ustavljali delo in zahtevali pravičnejši del od svojega truda, dokler v njih ni dozorelo spoznanje in zahteva po tem, da delavci sami gospodarijo. Ta zahteva poganja pri nas v klasje. Z njo dozoreva novo spoznanje, da je sedaj ves napredek odvisen le od tega, koliko bogastva nam bodo dale naše lastne roke. Zato je vsa naša pozornost osredotočena na večino našega dela. Ob njej rastejo nova moralna in človeška spoznanja. Delo nam postaja res najpomembnejše opravilo, s katerim dosegamo boljše in srečnejše življenje.

Gospodarstvo v naši socialistični domovini upravlja delavski razred sam. Delavska srca so prisluhnila utripom dela. Lastniki proizvodnih sredstev, ki so obenem tudi proizvajalci, cenijo dela vsakega posameznika in posameznih kolektivov, ki neumorno iščejo poti in načinov, kako omogočiti, da bi bilo delo vsakega posameznika čim bolj koristno in plodno.

Iz teh spoznanj rastejo ljudje našega časa. Delo oblikuje našo podobo. Zato pa je praznik dela za nas dvojni praznik. Z njim slavimo roke, ki ustvarjajo ma-

terialno in duhovno vrednost, z njim pa slavimo tudi svobodo delavskega razreda, ki bo kot patriot dal vse svoje ustvarjalne sile za svoje plemenite cilje v korist jugoslovanskih narodov.

Da pa bomo vedeli, zakaj prav za prav praznujemo 1. maj kot delavski praznik, pogledimo na kratko zgodovino mednarodnega delavskega gibanja. Zgodovina delavskega gibanja se začne z industrijsko revolucijo v Angliji v XVIII. stoletju. Delavstvo je bilo v svoji začetni fazi najbolj izkoriščano. Delati so morali pod najtežjimi pogoji, celo žene in otroci, po 16 in več ur na dan. Zaradi takega izkoriščanja so se delavci začeli upirati. Prvi tak upor je bil že leta 1812, drugi pa leta 1819. Ker pa ti upori niso imeli nobenega uspeha, so se delavci začeli organizirati, da bi lažje dosegli svoje pravice. Prvo tako organizacijo so ustanovili leta 1825 in jo imenovali Trade Union. Ta sindikalna organizacija v Angliji obstoji še danes.

V Franciji pa so bili prvi upori leta 1831 in 1834. Njihovi upori so se vršili pod parolo: »Stvar naše borbe je stvar vsega človeštva«. V teh bojih delavski razred ni imel svoje politične linije, niti svojega stalnega vodstva. Zaradi uspešnejše akcije proti buržoaziji se je delavstvo povežalo v mednarodno organizacijo »Zveza pravičnih«. V Nemčiji pa se je v tem času ustanovila Zveza komunistov, v kateri sta

delala Marks in Engels. Leta 1948 je Marks izdal svoje prvo delo »Komunistični manifest«, s katerim je teoretično oborožil proletarijat in mu pokazal, kako naj se bori proti izkoriščevalski buržoaziji. Parolo, ki je bila zapisana v Komunističnem manifestu: »Proletarci vseh dežel, združite se!« sta Marks in Engels začela takoj sprovajati v življenje. Vedela sta, da bo borba proletariata uspešna le tedaj, če se bo boril enotno in pod enim vodstvom.

Marksu in Engelsu je do neke mere uspelo in zato sta leta 1864 v Londonu ustanovila I. internacionalo, v katero so stopile razne delavske stranke. Marks in Engels sta uspešno vodila I. Internacionalo in, kar je glavno, njihova napredna teorija, znanstveni socializem, je potom nje prodrila v mednarodni proletarijat. V času svojega obstoja je I. Internacionala za takrat uspešno vodila prvo proletarsko revolucijo, Pariško komunjo 1871. leta. Takrat je proletarijat prvič prevzel oblast v svoje roke, čeprav samo za nekaj časa. S tem se je Marksova teorija sprovedla v prakso. Leta 1876 je bila v Filadelfiji v ZDA razpuščena I. Internacionala.

Ves čas je proletarijat krvavo boril za svoje pravice in za svoj obstoj. Vsa ta borba pa je zahtevala na tisoče človeških žrtv. Največji pokolj v tem času je izvršila mehiška buržoazija, ko je pobila več tisoč za svoje

UREDNIŠTVO TRŽIŠKEGA VESTNIKA, glasila vsega naprednega delovnega ljudstva tržiške občine, čestita svojim naročnikom, bralcem in sodelavcem k 1. maju, prazniku dela z željo, da bi ga praznovali v neskaljenem veselju in radosti spričo naših dosedanjih zmag, hkrati pa da bi nam bil nova pobuda za složno nesebično delo v korist naše skupnosti.

pravice bojujočih se delavcev.

Po Marksovi smrti leta 1883 je Engels uvidel potrebo o ponovni svetovni delavski organizaciji, ki bi se odločno borila proti vedno večjemu številu izkoriščevalne buržoazije in pripeljala delavski razred do njegovih zakonitih pravic. Ravno ob 100 letnici velike buržo-demokratske revolucije v Franciji je Engels leta 1889 v Parizu sklical ustanovni kongres II. Internacionala. Na tem kongresu so sprejeli sklep, da se praznuje 1. maj kot delavski praznik v počastitev spomina na pokolje mehiških delavcev. Od tedaj dalje se praznuje 1. maj. Seveda pa praznovanje tega dneva še danes ne dovolijo v raznih kapitalističnih državah, kakor ga pred pred drugo svetovno vojno tudi pri nas niso pustili praznovati. Toda kljub temu so napredni delavci pod vodstvom takratne KPJ praznovali ta dan s tem, ako ga drugače niso mogli zaradi terorja, da so nosili v gumbnicah rdeče nageljne, katere so jim nato odmetavali Aleksandrovi žandarji. Tako je bilo s praznovanjem tega dne pred drugo svetovno vojno.

Jugoslovanski delavski razred pa si je med NOB priboril poleg drugih pravic tudi pravico do praznovanja tega dne. Ljudska skupščina FLRJ pa je uzakonila, da je praznik tudi 2. maj.

Pravilno je, da se ob tem dnevu spomnimo tudi prvoborcev za pravice slovenskega delovnega ljudstva Etbina Kristana, ki je umrl v drugi polovici lanskega leta v Ljubljani. Vseh 30 let, katere je preživel v Ameriki, je posvetil političnemu in kulturnemu dvigu ameriških Slovencev. Ves čas, zlasti pa med drugo svetovno vojno, je zvesto stal ob strani naše NOB. Svojo organizatorsko sposobnost ter svojo književno dejavnost je vpregel vso v organiziranje pomoči trpečim in bojujočim se Jugoslaviji. Bil je vedno med prvimi, ki so se borili za resnico naše nadčloveške borbe. Ves delavski razred naše socialistične domovine mu je hvaležen za njegovo delo in mu ob tem dnevu želi, naj mu bo lahka domača zemlja, katero je toliko ljubil, da je prišel zadnja leta

Spored prvomajskih prireditev

26. aprila ob 20. uri v kinodvorani govor o pomenu ustanovitve Osvobodilne fronte. Govori predsednik SZDL tov. Ivan Stucin. Po govoru celovečerni film »Major Bauk«. Vstop prost.

30. aprila zvečer: kresovi na Kukovnici, Zalem rovtu, Dobriči, pobočju Kukovnice, Košuti in Storžiču;

ob 19.15: promenadni koncert godbe DPD »Svoboda« na Trgu svobode;

ob 20.00 slavnostni govor predsednika KS tov. Staneta Bodlaja;

ob 20.30: koncert pevskega zbora DPD Svoboda v dvorani Svobode.

Nato zabave: v predilniški menzi (priredi AMD, Tržič), v dvorani »Runo«, v hotelu »Pošta« in v vseh ostalih gostinskih obratih.

1. maja: ob 5.00 uri budnica, nato množični izleti v naravo. Turistično društvo priredi avtobusni izlet v Škofjo Loko, na Lubnik in Stari vrh. Prijave za izlet sprejema Turistično društvo. Cena vožnji za člane je 200 din, za nečlane 250 din.

Oskrbovane bodo ta dan tudi vse planinske postojanke, kjer bodo samostojne planinske zabave.

2. maja dopoldne na Trgu svobode tekme pionirjev s skiroji, ki jih organizira AMD, Tržič. Zbirališče ob 9. uri na Trgu svobode.

svojega življenja nazaj v svojo rodno domovino.

Delavci, nameščenci in vsi poštteni ljudje, sprejmite ob letošnjem 1. maju tovariški delavski pozdrav!

Na vas je ponosna naša socialistična domovina, na vas so ponosni delavni ljudje širom po svetu. Ponosni pa so na vas zato, ker ste iskreno in odkrito zvesti svoji rodni domovini in svobodoljubnim socialističnim načelom. Zaradi take zvestobe je tudi vaše dosedanje delo pod vodstvom slavne Zveze komuniztov Jugoslavije obrodilo že obilo uspehov.

Pred nami so volitve SZDL

Od članstva je odvisno, ali bodo volitve pravi odraz mišljenja delovnih ljudi tržiške občine.

Ker nas le kratek čas loči od dneva, ko bodo člani Socialistične zveze delovnih ljudi polagali obračun svojega dela v preteklem obdobju, je prav, da ob tej priliki spregovorimo nekaj besed o pripravah in izvedbi volitev. Prav gotovo te volitve ne bodo nekaj šablonskega, temveč merilo vsega dosedanjega dela odborov tako v mestu kot na vasi. Če bi hoteli o delu in aktivnosti posameznih odborov širše razpravljati, bi lahko ugotovili precejšen napredek, saj se je pokazalo, da so posamezni odbori le spoznali, da je treba družbeni razvoj spremljati ne samo na svojem delovnem mestu, temveč tudi v splošnem družbenem življenju.

Pozivati ljudi zgolj k širši predvolilni aktivnosti bi se reklo delati le takrat, kadar je na programu kakšna akcija, vendar je treba upoštevati to, da je delovni človek danes v veliki meri že dozorel za pravilno razumevanje našega družbenega razvoja. Volili bomo vsi; to je zaključna akcija vsega dosedanjega dela, obenem pa priprava za nadaljnje poglabljanje vseh pridobitev dosedanjega dela.

Občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi je smatral za potrebno, da o vseh nalogah in pripravah za bližnje volitve uredi vse potrebno, da bo najširšemu članstvu možno ugotavljati vse tiste stvari, ki so v današnjih družbenih pogojih za slehernega važni. V ta namen se bodo že v prihodnjih dneh sestali vsi vaški in kvartni odbori, da pregledajo celotno delo v preteklem obdobju, obenem pa pripravili vse gradivo za obravnavo na predvolilnih sestankih. Vse člane vsekakor pozivamo, da se bodo teh sestankov v čimvečjem številu udeležili, ker bo le tako možna širša razprava o vsem dosedanjem delu, obenem pa bodo člani izbrali na teh sestankih svoja bodoča vodstva. Marsikje bo obračun dela pohvalen, ker so odbori delali, dočim bo drugod nekoliko težje, ker odbori preko celega preteklega obdobja niso sklicali niti enega sestanka svojih članov. Torej ne bo vseeno, ali kandidira v bodoči odbor kdorkoli, temveč bo treba temeljito premisliti te stvari, saj se iz dneva v dan postavljajo prav pred organizacijo Socialistične zveze vedno težje in bolj odgovorne tako politične kot gospodarske naloge. Sleherni član organiza-

Za praznik dela vam želimo veselja in radosti! Vaša domovina dobro ve, da ji boste tudi v bodoče najzvestejši sinovi. Blagostanje domovine, njen napredek in neodvisnost naj vam bo še v bodoče plemeniti smoter, ki naj vas vodi pri vsakdanjem delu.

Prijateljstvo in ljubezen, zvestoba in plemenitost naj živijo v srečo jugoslovanskega delavskega razreda!

Bodlaj Aleksander
predsednik
Krajnega sveta ZSJ

cije bi moral biti redno seznanjen z vsemi problemi, kar pa se je v marsikaterem primeru preveč opuščalo. Nosilec revolucionarnosti in nenehnega poglabljanja demokracije in gospodarskega napredka slehernega kraja mora biti prav ta organizacija. Te važne naloge pa se člani še vse premalo zavajajo; zato je potrebno, da se

bodo na vse predvolilne sestanke dobro pripravili in tam povedali o vseh težavah in problemih, ki jih v vsakdanjem življenju zasledijo.

Občinski odbor Socialistične zveze poziva vse odbore, da do 1. maja skličejo svoja zasedanja in v času do 10. maja skličejo tudi predvolilne sestanke. Volitve pa bodo za vse kvartne odbore dne 15. maja, za VI. kvart in za vse vaške odbore pa 16. maja. Volitve se bodo izvajale ves dan, zato naj jih sleherni odbor dobro pripravi.

Delegati, ki bodo izvoljeni na predvolilnih sestankih, se bodo udeležili občinske konference, ki bo dne 20. maja v novi sindikalni dvorani.

Čas je kratek in dela veliko. Vsak naj pokaže, da je zaveden član Socialistične zveze, da se zanima za naš napredek ter da želi s svojimi prispevki pomagati po svojih najboljših močeh graditi in dograjevati začeto delo. Vse priprave na volitve in delo pred volitvami naj bodo odraz vsakega delovnega področja posebej! Po doseženih uspehih pa bomo lahko dokazali, da so člani Socialistične zveze delovnih ljudi na območju Tržiča v vsakem pogledu enotni in vztrajni pri svojem delu.

Delo množičnih organizacij v Puterhofu

V zvezi s člankom, ki je bil objavljen v 7. številu Tržiškega vestnika, je upravni odbor SZDL v Puterhofu na svoji seji razpravljal o njegovi vsebini in ugotovil, da članek ne ustreza resnici.

Ni nam znano, ali je pisec slabo poučen o delu organizacij, ali pa je namerno hotel iz kakršnega koli vzroka prikazati vodstvo naše organizacije v slabi luči.

Pisec je nekatere stvari s svojim člankom preveč hvalil in povečeval, vodstvo SZDL pa je prikazal tako, kot da sploh ne dela.

V članku navedena dela organizacij pa so bila v resnici tako izvedena, kakor navajamo v naslednjem.

Da je prostor za balinanje uredila sindikalna podružnica, ni resnica, ampak je to delo opravil tov. Kavčič brez vsake pomoči katerekoli organizacije. Krogle pa so si nabavili igralci sami.

Tudi radioaparata ni nabavila sindikalna podružnica sama, temveč je bil dodeljen Gozdni upravi (od podjetja) v letu 1946. Le-ta ga je odstopila sindikalni podružnici nekaj let pozneje.

Ker se je pisec posebno spo-

tnil ob SZDL, povemo: Na občnem zboru dne 31. 5. 1953 je bil izvoljen sedanji odbor, ki je v tem času sklical dva masovna sestanka. Prvi je bil obiskan srednje dobro, drugi pa slabo. To pa ni krivda odbora, ker so bili kraj, čas in dnevni red vsakega sestanka pravočasno objavljeni na oglasnih deskah.

Upravni odbor je sklical tudi 4 redne seje in eno izredno, na katero so bili vabljeni vsi odbori ostalih organizacij, glede proslave dneva republike.

Člani odbora so se odzvali tudi vsem vabilom na sestanke občinskega odbora SZDL v Tržiču.

Udeležbo na proslavi IV. korpusa na Okroglici je organizirala SZDL.

Na eni izmed sej smo sklenili, da bomo postavili spomenik padlim borcem v okolici Puterhova. Izvedbo je prevzel iniciativni odbor, v katerem delajo član SZDL, član ZB in član Gozdne uprave.

Da je upravni odbor SZDL res izvrševal svoje naloge, je dokaz tudi 100% udeležba na volitvah v republiško in zvezno skupščino.

Glede sklepčnosti naših masovnih sestankov zaradi premajhne udeležbe pa moramo pripomniti, da so zaradi istega vzroka enako nesklepčni tudi vsi sestanki ostalih organizacij z izjemo ZK in mladine.

Z ozirom na nedelavnost organizacije ZZ pripominjamo, da se kljub osebnim vabilom ni odzvala nikoli nobena članica razen odbora. Zadnjega občnega zbora pa se je udeležil 4 članski odbor in 2 članici. Izvedbo proslave 8. marca je organiziral odbor ZZ sam.

Pisec imenuje pevski zbor kot sindikalni. Da bo še pisec vedel, kako je nastal ta pevski zbor, povemo, da za organiziranje pevskega zbora ni sindikalna podružnica dala nobene pobude. Pevski zbor se je osnoval sam na prošnjo odbora ZZ že v letu 1953, za proslavo 8. marca.

Odbor SZDL, Puterhof

Še o cesti Tržič - Puterhof

Ze nekajkrat smo brali v Tržiškem vestniku o slabem stanju ceste Tržič - Puterhof - Breznina. Priznati je treba, da povsem upravičeno, ni pa prav, da članar zaradi neinformiranosti vali krivdo za slabo stanje na lastnika oz. oskrbnika le-te, na Gozdno upravo v Puterhofu.

V stvari gre za cesto od Slapa do Breznine, to je za 15 km ceste, in ne samo do Puterhova. Cestišče je razmeroma slabo. Je koritasto, kar povzroča na strminah zbiranje deževnice na cesti in ta odnaša nasuti gramoz. Mostovi (15 po številu) so razen enega vsi v zadnjih letih obnovljeni. Ker cesta na mnogih mestih vodi ob deroči Bistrici, ta izpodkopava že stare lesene oporne zidove. Razen gradbene skupine, ki obnavlja oporne zidove, sta na vsej cesti samo dva zaposlena cestarja, ki jo zasilno vzdržujeta. Cesta je na mnogih krajih široka do 5 m, vendar je le dvetretjinsko uporabna, ker je na ostali tretjini nagromaden gramoz.

Celotno breme stroškov za cesto nosi Gozdna uprava, medtem ko je dana v izkoriščanje vsakomur. Poleg 13 kmečkih gospodarstev jo uporabljajo tudi KZ, LOMO, JLA, LIP, tovarna lepenke, Gostinstvo in trgovina ter koristniki pašnikov v planinah, Breznina, Dolga njiva, Tegošče, Pungrat, Sija itd., kamor priženejo ca 2000 glav živine (všeta je drobnica).

Razume se, da Gozdna uprava ni dolžna izključno s svojimi sredstvi skrbeti za javno cesto, zato je lani jeseni predlagala OLO Kranj, naj cesto prevzame kot cesto III. reda in jo oskrbuje s sredstvi okraja (vsaj od Tržiča do Puterhova), kar bi bilo edino pravilno. Na predlog še ni odgovora, upajmo pa, da bo rešen pozitivno na merodajnem mestu. Zaradi omejenih denarnih sredstev je Gozdna uprava začela najprej z obnovo najnujnejših opornih zidov in mosta »pri Šimnu«.

Izposlovala je le 2,5 milijona dinarjev kredita, medtem ko bi

skozi 4 leta rabila vsaj po 4 milijone letno, nakar bi večje investicije ne bi bile v toliki meri potrebne. Seveda tu ni mišljeno redno vzdrževanje ceste.

Upajmo, da bo končno le skrb za cesto prevzel OLO, do tega časa pa je treba imeti razumevanje za napore, ki jih Gozdna uprava vlaga v izboljšanje te javne komunikacije.

Svojo besedo pa bi morali spregovoriti tudi hudourničarji, ker je potok Bistrica dejansko hudournik, katere regulacija je osnovni faktor pri ureditvi ceste. I OLO i LOMO bi morala iz sklada za obnovo gozdov prispevati določen delež za ureditev tega perečega hudourniškega področja.

Vsem svojim članom, podpornikom in vsemu delovnemu ljudstvu tržiške občine čestita k prazniku dela

Turistično društvo v Tržiču.

Zgodovinsko dejstvo:

Z gozdom raste, brez gozda propade narod

Gozd je temeljni življenjski kamen za obstoj naroda. O tem je napisal Amerikaneec William Vogt obširno delo, prevedeno na razne jezike. Nemški prevod se glasi: Zemlja se maščuje, francoski pa Lakota sveta (La faim du monde). Pisatelj dokumentira razvoj in propad starih kulturnih narodov s področja zibelke človeštva, kakor Egipcianov, Babiloncev, Asirceev itd. v zvezi z razvojem in propadom gozdov. Ti narodi niso bili uničeni zaradi vojn, ampak zaradi opustošenj lastnih gozdov. V eter je nasul na rodovitna tla pesek, ko so bile enkrat odstranjene ovire — gozd — za širjenje peska. Naroda pa, ki se je razmnožil, ni mogla več prehranjevati lastna zemlja. Ista usoda preti narodom Srednje Amerike (Mehike), Afrike in Azije. Na eni strani močan porast prebivalcev, na drugi strani pa premočno izkoriščanje gozdov. Zemlja ni več nosilec zelene odeje, ampak peska, ki ga prinaša veter ali pa hudourniki. Tej usodi se približujejo tudi drugi narodi, n. pr. naš za-

hodni sosed. V naši državi stoji v tem pogledu najslabše Makedonija, katera pa se žilavo bori proti vsem razdiralnim silam zelene odeje. Očuvanje gozdov je zato splošno družbeni in državni problem, ki ga mora poznati vsakdo od nas, da preprečimo ogoljevanje zemljišč. Tudi v naši okolici se kažejo znaki ogoljevanja, n. pr. od Ljubelja proti Tržiču, korak za korakom, kar lahko postane čez leta katastrofalno za Tržič.

Najbolj nas bo prepričal o vrednosti gozda vseučiliški prof. ing. Rainer Franjo, ki je povabljen od FAO — Org. Združenih narodov prisostvoval ekskurziji v Maroku, Franciji in Švici. Prikazal nam bo s krasnimi skiptičnimi slikami ne samo življenje v Maroku, Franciji in Švici, ampak tudi stanje gozdov ter tehniko obnove gozdov v teh državah. Predavanje bo pravčasno objavljeno na oglasni deski. Turističnemu društvu je uspelo pridobiti predavatelja, kateremu so znane prilike v tržiški okolici, da bo imel tudi v našem kraju predavanje.

Uspel gospodinjski tečaj v Lešah

Svet za prosveto in kulturo v Tržiču je že preteklo leto organiziral dva gospodinjska tečaja na območju občine Tržič. Na splošno odobravanje lešanskih in okoliških deklet je bil letos tudi v Lešah tak tečaj.

Vsak začetek je težak, tako tudi v gospodinjskem tečaju ni bilo lahko začeti, posebno ker ni bilo za to primernih prostorov. To vprašanje pa je bilo rešeno, ko je LOMO Tržič investiral dograditev nedograjenih prostorov v osnovni šoli. Tudi štedilnika ni bilo, pa je priskočila na pomoč KZ, ki je dala na razpolago nov štedilnik ter finančno pomoč v znesku 12.000 din. To pa ni bilo vseh nekaterim članom KZ, ki so oporekali članom odbora, češ, zakaj dajejo njihov dobiček, katerega naj bi po mnenju teh razdelili med člane KZ.

Ob razpisu se je prijavilo 32

deklet za gospodinjski tečaj. Ko pa so le-te izvedele, da bo za začetek treba prispevati nekaj denarja, so nekatere odstopile, češ, če bodo morale prispevati za tečaj, si ne bodo mogle privoščiti novih oblek za Veliko noč. Ostale prijaviteljke so se z zanimanjem in resno voljo oprijete dela, čeprav nekatere od njih vsak dan hodijo v Tržič v službo.

V teku tečaja so si bodoče gospodinje pridobile precej znanja iz gospodinjstva, ročnega dela ter tudi iz slovenščine, računstva in zdravstva. Svoje izdelke so tečajnice razstavile v nedeljo, 11. aprila. Razstavo je obiskalo mnogo ljudi, ki so z zadovoljstvom odhajali, kajti takšne razstave v Lešah še ni bilo.

Vsem obiskovalcem bo ta dan ostal v lepem spominu.

Luč nam je spet močnejše zasvetila

Prebivalci Partizanske ulice, Cankarjeve ceste in Virja so imeli že dalj časa slabo luč ali pa so bili sploh brez luči. Pozimi, ko ni bilo vode, so pač razumeli pomanjkanje električne energije, čudno se jim je pa zdelo, da morajo biti brez luči na pomlad, ko je bilo že vode dovolj.

V čem je bil vzrok pomanjkanju električne energije v tem delu mesta? Jeseni je pregorel transformator, ki je napajal to omrežje in zamenjati so ga morali začasno s polovico šibkejšim. Dokler so gospodinje kuhale na štedilnikih, je le-ta še zmozel

obtežbo. Hujša situacija pa je nastala, ko se je temperatura dvignila in so gospodinje začele štediti s kurivom ter vključevati električne kuhalnike. Obtežba je za provizorični transformator postala prevelika, varovalka je pregorela in stanovanjci so ostali tudi brez luči. LOMO je sicer na te posledice opozoril prebivalce prizadetega mestnega predela, vendar to ni pomagalo dosti. Gospodinje so še nadalje uporabljale kuhalnike in druge električne naprave z večjo porabo električne energije.

Kriza je bila rešena, ko je v ponedeljek, 5. t. m. prispel v Tr-

Vzgojni problemi

Družina se krha . . .

Nameravaš se ločiti, a svoje-
mu otroku tega sklepa še nisi
povedala. Izmed vsega tega te
to najbolj vznemirja. Kako to
povedati otroku? To je zares tež-
ka in mučna dolžnost, ki jo mo-
raš izpolniti s čim večjo obzir-
nostjo. Ne veš, kako bi mu po-
vedala, da se bo v kratkem
izpremenil ves družinski red.
Zaskrbljena si in se bojiš.
Odlasš trenutke, čakaš na ugod-
no priliko. Morda celo misliš na
to, da otroku sploh ne bi ni-
česar povedala. Toda ugodna
prilika se nikakor noče nuditi
sama od sebe. Čeprav otroku
ničesar ne poveš, čuti, da v dru-
žini nekaj ni v redu, da je tu
neka neprijetnost. Če mu ničesar
ne rečeš, ga puščaš, da sam
skuša razvozlati uganko. Otrok
postaja preplašen, žalosten in
osamljen.

Če je ločitev res neizbežna,
je zato potrebno, da z otrokom
o tem govoriš. Bolje je, da otrok
izve od tebe resnico, kot pa, da
bi se lovil na besede, ki jih je
slučajno slišal in si na podlagi
njih ustvarjal svoje lastne pre-
plašene sodbe. Otrok bo laže
prenesel novico, da bo odslej
živel samo z enim svojih star-
šev, kot pa negotovost, ki ga
vznemirja. Povej mu resnico!
Laži in samo napol resnice tu
nikakor niso na mestu. Seveda
je treba otroku povedati resni-
co na način, ki mu bo razum-
ljiv. Pri tem moraš paziti na
to, kako z otrokom govoriš. Če
si razburjena, nervozna, žalost-
na — odloži razgovor na drugi
dan.

— Veš, očka in mama, mu
porečeš, se ne razumeta več ta-
ko kot včasih. Mislim, da si že
sam opazil. Včasih se celo pre-
pirava. Morda si celo slišal naj-
ine ostre in trde besede, ki
sva jih drug drugemu rekla.
Sam veš, kako se otroci sprejo
med seboj. Vidiš, tudi midva z
očkom sva se sprla, čeprav sva
odrasla. Da se to ne bi več po-
navljalo, sva sklenila, da ne bo-
va več živela skupaj. Včasih sva
celo tebe zmerjala, ker sva bila
skregana in slabe volje. Ti
seveda nisi kriv. Oba te imava
rada in te bova še nadalje ime-
la enako rada, čeprav boš živel
samo pri meni (ali pri očku).

Ne mislite, da že zadostuje

en sam razgovor z otrokom. Ne.
Ponavljati ga morate večkrat,
dokler se otrok ne sprijazni z
mislijo, da bo živel samo z
enim izmed vaju. Zato se bo pa
z drugim videl prav pogosto,
kadarkoli bo želel. Pri teh raz-
govorih, brez ozira na razlog
tvoje ločitve, ne smeš nikdar
svojim čustvom dopustiti, da bi
izražala mržnjo, jezo, da, celo
sovraštvo do tvojega dosedanje-
ga življenjskega druga. Otrok
nikakor ne sme opaziti tvoje
žalosti, ljubosumnosti, užaljeno-
sti in razočaranja. To bi bilo
za otroka pretežko breme. Otro-
ku ne povej pravega vzroka lo-
čitve. Ogibati se moraš vsega,
kar bi v otrokovih očeh izbri-
salo svetlo podobo, ki jo je do-
slej imel o vaju obeh. Nikakor
si ne smeš prizadevati, da bi
otroka pridobila na svojo stran
ali da bi povečala otrokovo lju-
bezen do sebe. Otrok naj pride
do prepričanja, da vaša skup-
nost kljub ločitvi ne bo prene-
hala. Nikoli mu ne reci: »Skle-
nila sem to in to«, temveč: »Z
očkom sva sklenila... Dogovo-
rila sva se, da ostaneš pri meni
(pri očku), kar bo zate najlep-
še in najbolje, ker te imava ra-
da.« Nikdar ne sme otrok obču-
titi, da je nekako potisnjen v
stran in da stremita vidva morda
le k svojim egoističnim cil-
jem.

Če očka zapušča družino, je
potrebno, da tudi on govori z
otrokom o svojem odhodu. Ne
varaj ga recimo, da je očka od-
šel na daljše službeno potova-
nje. To je zgrešeno in kvarno.
Povej otroku resnico, prav zato,
ker te ljubi. Ne obljublaj mu,
da ga boš pogosto obiskoval, vo-
dil na izprehode itd., če oblju-
be ne moreš izpolnjevati. Otro-
ku bo težko, ko te bo zaman
čakal! S tem mu ubijaš vero
vase.

K sklepu naj povem še en-
krat: Otroku moraš povedati
resnico o ločitvi, ne pa vzroka
ločitve. Nazvaje je, da mu
to poveš mirno, razumno, brez
dramatičnih scen in solza. Opu-
stiti moraš vse, kar bi v otroku
budilo strah ali mržnjo do dru-
gega izmed obeh roditeljev. Ta-
ko bo, kljub izpremembi, ostalo
otrokovo srce pokojno in bo še
nadalje ljubilo svoje starše.

žič popravljeni prejšnji trans-
formator z močjo 100 kW. Še
isti večer so bili prebivalci
omenjenih ulic prijetno prese-
nečeni, ko jim je luč po dolgem
času dobro svetila in je omrežje
preneslo tudi kuhanje na ku-
halnikih. Vendar pa je treba
potrošnike električne energije
opozoriti, da ponekod vodi ne
ustrezajo in utegnejo le-ti ob
preveliki obtežbi povzročiti, da
bomo zopet začasno brez luči.

POŽAR V LESNOINDUSTRIJSKEM PODJETJU

V petek, 16. aprila je nenado-
ma izbruhnil požar v enem iz-
med objektov Lesnoindustrijske-
ga podjetja v Tržiču. Požar je
nastal zaradi isker iz peči, ki
jo kurijo z žaganjem, čeprav so
bile že pred časom storjeni vsi

potrebni koraki varnostni ukre-
pi proti ognju v obratu. Ogenj
so gasilci v kratkem času po-
gasili in preprečili, da se ni
razširil še na ostale objekte.
Škoda zaradi požara je kljub
temu velika. Zgorelo je ostrešje,
pa tudi v objektu samem je
ogenj povzročil mnogo škode.

KOZA S 5 MLADIČI

Iz Leš nam poročajo:
Pred dnevi se je pri nas bli-
skovito raznesla novica, ki je
vse vaščane navdušila in vsako-
do je hotel biti med prvimi, da
se prepriča o njeni resničnosti
na licu mesta — v hlevu. Koza,
last tesarja Jožeta Praprotnika,
je povrgla 5 kozličev. Vsi so ži-
vi in se dobro razvijajo. Ker je
to prvi primer v našem okolišu,
kjer imamo precej rejcev koz,
zasluži, da se objavi v časopisu.

Ob 1. maju

Naši vajenci o svojem delu

Ko sem dovršil dva razreda gimnazije, je prišel čas, da se odločim za bodoči poklic. Izbirati mi bila težka, ker sem že ves čas mislil na to, da postanem strojni ključavničar. Dobil sem delo v tovari usnja »Runo«. V tem podjetju imajo ustrezajočo mehanično delavnico. Po nekaj dneh sem se spoznal z vsemi delavci. Poslušal sem njihove nasvete in se tako privadil delu. Vsak dan je prinesel zame nekaj novega. Učili so me, da je treba izvrševati vsako delo z natančnostjo.

S tem tudi mi vajenci pomagamo izgraditi našo socialistično domovino in ustvarjamo za našo skupnost boljše življenje. Z veseljem primem za vsako delo. Vse me zanima in srečo imam, da imam take sodelavce in učitelje, ki jim je to všeč in ki se zanimajo za to, da bi izobrazili in vzgojili dober naraščaj, ki bo nadaljeval in izpopolnil njihovo poklicno delo. Po enem in pol letu moje učne dobe sem se naučil že mnogo, tako da je mojster z menoj zadovoljen.

S pridnim učenjem najbolj pokazemo svojo ljubezen do domovine. Kajti naša domovina potrebuje izobražene delavce.

Jože Klemenčič

Delam v mehanični delavnici BPT. Namen te delavnice je ta, da se v njej popravlja tkalski in predilniški stroji.

Ko sem napravil nižjo gimnazijo, sem se odločil, da se grem učiti za strojnega ključavničarja. Delo sem dobil lahko, ker sem imel zadosti šol.

Ko sem prišel s svojimi tovariši prvič v delavnico, smo si najprej začeli ogledovati stroje in potek dela. Spoznavati sem začel svojo stroko in delo te stroke. Spoznal sem, da zahteva ta stroka fizično in duševno sposobnega človeka, da obvlada to delo.

Začeli smo se spoznavati z delavci. Sedaj se učim že zadnje leto in moram pokazati že več kot prva leta. Delam najrazličnejša dela. Učim se delati na strojih in ročno pri delovnih mizah, tako da bom znal delati vse, kar zahteva moja stroka.

Delavnica je prostorna in svetla in ima dva ohoda. V delavnici je 7 strožnic, 4 vrtalni stroji, 3 skobelni stroji, 1 navpičen skobelni stroj, 1 rezkalni stroj, 1 stroj za rezanje navojev, 3 brusilni stroji in 1 strojna žaga. Poleg teg strojev je še 32 delovnih miz, na katerih so pripravljeni primožji. Nasproti te glavne delavnice so varilnica, kovačnica, kleparska delavnica in umivalnica.

V delavnici dela 54 izučenih delavcev in 14 vajencev. Ena tretjina delavcev dela za popravilo tkalskih, druga za popravilo predilniških strojev tretja tretjina pa dela na strojih v delavnici.

Franc Čadež

Delam v Bombažni predilnici in tkalnici. Učim se za kleparja. Naše delo je zelo težko in

nevarno zaradi nevarnosti zastrupljenja, ker delamo s strupenimi kovinami in kislino. Posebno sta strupena svinec in solna kislina. Za tiste, ki delajo s svincem, imamo v delavnici tablo z desetimi zapovedmi.

Strojev nima veliko, ker jih ne potrebujemo. Imamo več vrst škarij: stolične in ročne, stroj za krivljenje pločevine in vtiškovanje ročnih oblik, dalje dva primožja in vsak svojo delovno mizo in razno orodje. Manjka pa nam še čistilec za sesanje strupenih hlapov iz prostora. Delavnica je zelo svetla in prostorna. Delavnica mora biti vsak dan očiščena, ker to predpisuje higiena.

Delavnica zaposluje dva pomočnika in dva vajenca. Vsi smo si dobri med seboj.

Janez Dornik

Delam v tovarni čevljev »Ljubelj«. Stoji v sredini mesta ob Mošeniku in ob tovarni usnja »Runo«.

V tovarni je pet velikih delavnic. V njih dela okoli 250 delavcev. Vajenci smo v najmanjši delavnici. V tej delavnici dela 15 pomočnikov in 9 vajencev. Po sredini delavnice so razporejene delovne mize, ob steni pa so police, na katerih so kopta. Pri naši mizi delamo štirje vajenci in en mojster, ki pregleduje in tudi nekoliko popravlja naše izdelke. V začetku smo delali samo flekse čevlje, sedaj pa delamo tudi zbite in skozišivane čevlje. Ko končamo z ročnim delom, nesemo čevlje h stroju. Tam jih izdelajo in osnažijo. Ker je v naši tovarni večinoma vse izdelano ročno, zato tudi nimamo velikih strojev. Imamo pa nekaj najvažnejših strojev n. pr. stroj za prišivanje podplatov, stroj za sekanje in tanjšanje podplatov, notranjnikov, opetnikov. Imamo pa tudi stroj za razkanje in za končno snaženje čevljev.

Učim se zadnje leto, zato je zame najvažnejša naloga, da v teh kratkih mesecih pridobim čim več znanja. Če sedaj ne bom izdeloval kvalitetno obutev, je tudi potem ne bom, ko bom postal pomočnik. Zato si prizadevam, da bi si pridobil čim več znanja.

Anton Praprotnik

Učim se v tovarni pil »Triglav«. Naša tovarna je bila prej blizu postaje v bivši Boškovičevi hiši. Tu smo imeli zelo majhne in slabe delovne prostore, ki sploh niso bili primerni za delavnice in za zaposlitev petnajstih delavcev in pisarniške moči. Poleti je že šlo nekako naprej, pozimi pa so se pokazale vse slabe strani teh kleti in barak. V največjem mrazu se je nabral tak led na brusih, da ga ni bilo mogoče pogrnati. Morali smo prej ves led odvajati. Mraz nam je vedno silil skozi lesene stene, ki so bile po nekaterih krajih že trhle in gnile.

Prav te dni pa smo se začeli seliti v novo pilarno, ki stoji dobrih pet sto metrov od postaje. Sedaj že montiramo stroje in ostalo. Tu bo delo precej

drugače potekalo kot v prejšnjih delovnih prostorih. Imamo nove električne peči za kaljenje pil in za izžarevanje. Tu so delovni prostori veliki in svetli, največja pa je sekalnica. V sekalnici je postavljenih šest sekalnih strojev različnih vrst. Potem je tu kovačnica, koder stojita dve peresni kladivi, kalilnica z novo električno pečjo in bazenom, ki drži dvanajst tisoč litrov vode, ter brusilnica z dvema brusilnima strojema in brusom. Na brusilnih strojih brusimo pile s ploščatimi stranmi, na brusu pa okrogle in polokrogle pile in sekače sekalnih strojev. Imamo pa še več drugih prostorov, ki nam bodo služili za razne namene.

Tu se bo število naših izdelkov dvignilo in kvaliteta se bo še bolj dvignila kot dosedaj. V začetku meseca maja bomo končno vse uredili in spravili v pogon novo tovarno.

1. maja, na praznik dela, pa bo otvoritev naše nove tovarne.

Sašo Golmajer

Učim se v tovarni finega pohištva. V tovarni je več oddelkov oziroma delavnic. Delavnice so te: strojna delavnica, prirezovalnica furnirja, brusilnica. V teh delavnicah so postavljeni stroji. Te stroje poganja vodna turbina. Nekaj strojev pa poganja elektromotorji. V strojni delavnici obdelujejo pomočniki les s stroji. Dokončne izdelke pa napravijo v ročnih delavnicah. Iz strojne delavnice se prenesejo polizdelki v druge oddelke. Kar je potrebno furniranja gre v oddelke za furniranje. V tem oddelku so tri stiskalnice, v katerih stiskamo razne kose pohištva. Tu stojita tudi dve peči za segrevanje kleja in cinkovih plošč. Cinkove plošče je treba podložiti med predmete, na katere se da furnir. Nato jih stisnemo v stiskalnico ter pustimo, da se klej posuši. Te izdelke dokončno obdelujejo nato še na strojih. Iz strojne delavnice pa jih damo v brusilnico. V tej delavnici stojita brusilni in sekalni stroj z vrhnjim vretenom. Na brusilnem stroju obrusimo les, da je čist.

Iz brusilnice se odda les v delavnice. V tovarni so tri ročne delavnice. Dve ročni delavnici sta enako veliki. V vsaki stoji ob steni skobeljnik. Ena ročna delavnica pa je manjša. V večjih dveh izdelujejo raznovrstno pohištvo. N. pr.: knjižne omare, pisalne mize, sobne opreme in konferenčne mize.

Manjša ročna delavnica se imenuje stolarna. V tej delam tudi jaz. Izdelujemo vse vrste ogródja za fotelje, pol fotelje in stole. Vsa ogródja oddamo tapetnikom, katerih delavnica je nekoliko vstran od tovarne same.

Iz ročnih delavnic oddamo izdelke, ki so potrebni politiranja v oddelke za politiranje. V tem oddelku je tudi stroj za politiranje. Politirane predmete pa še sklejimo skupaj in oddamo v skladišče.

Vse izdelke izvažamo v vse kraje naše države in v tujino.

Anton Meglič

Delam v mesariji. Zjutraj ob sedmih pridejo pomočniki in tudi mi vajenci v delavnico, nato vajenci zakurimo kotla. V delavnici imam določen prostor, kjer delam. Tam imam mizo, dvigalo in reme. Na tem prostoru dajem goved iz kože. Potem imam še drugi določen prostor za drobnico, teleta in svinje. Klavnica je zelo svetla. V njej je 6 dvigalnikov in 4 mize, okrog pa so reme in troje vrat. Delam tudi v delavnici mesnih izdelkov. Ta delavnica je bolj temna. V njej so miza in trije stroji za faširanje mesa, dva kotla, sušilnica za sušenje mesa. V tej delavnici je mnogo težje delati, ker je tu zelo velika vročina. Tukaj je delo zelo natančno. Hodim tudi v šolo, a v šoli mi ne gre učenje tako lahko kakor delo v delavnici. Hodim tudi na Štajersko po živino, včasih s kamionom, pa tudi peš. Tako mi je ta pokrajina že zelo poznana.

Jože Bida

Učim se pri kolarskem mojstru Matevžu Lukancu. V delavnici delamo mojster, pomočnik in jaz. Imamo tri stroje: tračno žago, rezkar in stružnico. Vsak ima svoj skobelnik in svojo omario za orodje.

Pri nas imamo največ dela na jesen in čez zimo. Takrat delamo smuči in sani. Smuči tudi izvažamo mnogim smučarskim društvom v Beograd, Zagreb in Ljubljano. Delamo navadne in lepljene smuči.

S pomočnikom sva dve zimi zaporedoma delala brez mojstra. Mojster se je težko poškodoval pri smučanju. Morala sva voditi vso delavnico, da je šlo vsa v redu.

Jaz se učim zadnje leto in se temeljito pripravljam na zaključni izpit. Delam vse, kar pride pod roko. Na strojih delam vse in moram biti zelo pazljiv. Tudi v šoli se temeljito pripravljamo, zlasti pri strokovnih predmetih. Rišemo raznovrstne risbe, ki bodo razstavljene na razstavi ob zaključku šolskega leta.

Vsi trije smo vključeni v sindikat. In tako poleti zapremo delavnico za štirinajst dni in gre vsak na svoj letni dopust.

Franc Valjavec

Ljudska pravica — Borba je odprla v Tržiču svojo poslovalnico

V nedeljo, 25. aprila je odprla Ljudska pravica-Borba svojo poslovalnico v Tržiču v lepo urejenem lokalnu na Trgu svobode. Poslovalnica bo opravljala vse posle v zvezi z naročanjem Ljudske pravice-Borbe, plačevanjem naročnine in oglašitvami, hkrati pa bo postregla z ostalimi tuzemskimi ter različnimi inozemskimi časniki. V poslovalnici dobite tudi srečke državne loterije.

TEDEN ČISTOČE

O Tednu čistoče bomo poročali v prihodnji številki, ko bo ocenjevalna komisija končala ogled.

Turistično društvo

„Draga Ruth“ je doživela lep uspeh

V soboto, 24. aprila je dramska sekcija »Svobode« nastopila po daljšem času spet z delom, pri kateri ji je šlo za resno igralsko oblikovanje. To prizadevanje je rodilo lep uspeh, vsekakor največjega v letošnji sezoni.

»Draga Ruth!« je tipična ameriška komedija z nenavadnim zapletom in obveznim ameriškim happy-endom, z izrednimi domisljicami in pristržno zgodbo, ki ji ni toliko mar dramaturška gradnja kot neposredni odrski učinek. Temu je pripisati doberšen del uspeha naše uprizoritve.

Drugi delež pri uspehu pa imajo igralci z režiserko Jelko Zagarjevo in scenografom prof. M. Batisto. Če že niso postavili na oder dovršene in do kraja izdelane stvaritve, pa so vsi od kraja pokazali mnogo ambicije za umetniško ustvarjanje in precejšnjo mero igralskih sposobnosti. Če delo ni steklo v takem tempu, kot ga komedija zahteva — vsaj pri premieri ne — in če niso bili igralci tako sproščeni, kot zahteva značaj njihovih vlog, pa so se iskri vsaj posamezni prizori in blesteli posamezni detajli. To je plod najprej umetniškega hotenja režiserke, njene osnovne zamisli, njene sugestivne moči in njene neizprosne zahtevnosti, potem pa lastne kreativne sposobnosti posameznih igralcev.

V podrobnostih je bilo opaziti naslednje: Smole Wilkinsa suvereno obvlada, le teče mu ne. Smoletova je resnična mati,

manj gospa Wilkinsova. Pirihovala je lepo uglajena Ruth, manj pa aktivno v dogajanje posegajoča Ruth. Podobna je Seawrightova sestra Globočnikove. Primožič od nastopa do nastopa vidno raste in je s Seawrightom že nad mejo diletantizma. Ankeleta izdajajo za novinca še začetniške kretnje, ima pa pogum in voljo. Pred njim je že Hvaličeva.

Stritih — Kummer in Mozetičeva — Miriam sta mimo drugih hotela pokazati zlasti izrazita značaja. Pri tem je prvi posegel po preveč tipičnem poudarku, da bi mogel ostati vseskozi sebi zvest, drugi pa se pozna malce vpliv njene učiteljice. Vsekakor pa sta nam slednja dva dala največ.

Scenograf je z nekaj elementi pokazal, da hoče nekaj več kot zgolj solidno scenerijo. Žal ni zamislil docela izpeljal.

In še dve nerodnosti: izhod v kuhinjo ni izhod, temveč slepa ulica, avtomobilska hupa pa spominja na petelinčka, ki piska.

V celem pa so vsi sodelujoči na svoje delo lahko ponosni, kot smo bili gledalci lahko zadovoljni z njim. Upamo, da obisk pri ponovitvah ne bo porazen, čeprav daje premiera v tem oziru slabo prognozo. In še to upamo, da bodo tisti, ki so komedijo videli na filmskem platnu, začutili, da je neposredna odrska stvaritev, čeprav manj dovršena, le nekaj več kot tehnična dovršenost filma.

J. R.

Pred gostovanjem Kamničanov

V ponedeljek 3. maja bo na tržiškem odru gostovalo DPD »Solidarnost« iz Kamnika z dramo Maughama Somerseta »Sveti plamen«.

Kamnik je precej pomemben industrijski center v vzhodnem kotu Gorenjske. Ob največjem industrijskem podjetju »Kamnik« so delovni ljudje zgradili velik kulturni dom z lepo dvorano, ki ima 570 sedežev. Tu se redno vršijo kinopredstave, vendar je ob petkih, sobotah in nedeljah moderno urejeni oder še vedno na razpolago dramski sekciji DPD »Solidarnost« za generalke in javne nastope. Tako je bil zagotovljen osnovni pogoj za uspešen razvoj kulturno-prosvetnega društva. Čeprav je med najaktivnejšimi dramska sekcija, pa uspešno delujejo tudi druge društvene sekcije, med njimi pevski zbor, ki je prav te dni koncertiral, dalje ljudska univerza, ki vodi tudi ideološki tečaj, a v zasnovah je še marsikaj zastavljenega. DPD »Solidarnost« se prav rado odzove vabilom na gostovanja, a tudi drugi, med njimi ljubljanska drama in opera, so že gostovali na kamniškem odru.

Dramska sekcija je v letošnji sezoni dobro delala. Prvo delo v letošnji sezoni na odru je bila ponovitev Kreftovih »Celjskih grofov«. V naslovni vlogi je gostoval član ljubljanske drame Maks Furijan. Krasne kostume

pa je dramska sekcija dobila na posodo od celjskega gledališča. Maks Furijan je nato kot gost režiral Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«, ki so jo pod skrbnim režiserjevim vodstvom domači igralci zelo dobro zaigrali. Tretje domače delo na odru pa je bila angleška drama »Sveti plamen«, s katero bodo Kamničani gostovali v Trzinu. Četrto delo na kamniškem odru je bila Nušičeva »Gospa ministrica«, v kateri je z naslovno vlogo gostovala Marija Nablocka iz ljubljanske drame. Zdaj so tik pred premiero »Zmešnjava nad zmešnjavo«, a zelo pridno se pripravljajo pod vodstvom člana ljubljanske drame, Staneta Potokarja, na uprizoritev »Hasanaginice«. Posebej deluje tudi mladinska sekcija v dramski družini, ki aktivno dela na kamniški gimnaziji. Sredi maja bodo uprizorili veseloigro »Poslednji mož« in kasneje pravilnično igro »Martin Napuh«. Tako je dramsko življenje dobilo široko obliko, v katero je zajeta tudi ponovitev »Planinske rože«. Posebno pohvalno je, da so igralci, razen uglednih gostov iz ljubljanske drame, amaterji, ki pa so se z vsem srcem posvetili širjenju kulturnega napredka med delovno ljudstvo.

Drama Maughama Somerseta »Sveti plamen« nam odkrije zanimivo družinsko sliko iz let po

prvi svetovni vojni, ki se usodno konča. Angleški pisatelj nam je opisal usodo vojnega invalida, ki je priklenjen na bolniški voziček. Njegova mlada žena si je našla prijetnejšega tovariša v osebi invalidovega brata. Skrbna mati, ki jo je bolela usoda njenega ranjenega sina in ki je želela osrečiti njegovo nosečo ženo z drugim sinom, mu je pretrgala nit življenja. Hišna bolničarka je zaslutila, da je bil to umor, vendar nam resnico dogodka razkrije šele mati sama. To je zelo globoka drama, ki pa jo je kamniško občinstvo razumelo in vse sodelujoče pohvalilo za njihov trud pri izvedbi drame.

Dramo je režiral Frenk Boltavzer, načelnik dramske sekcije društva, ki igra tudi vlogo pilota invalida Maurica Tabreta. Vlogo matere je z vso globino materinskih čustev odlično podala prof. Ela Vidic. Colina Ta-

breta, invalidovega brata, igra Silva Balantič, Stello Tabret, ženo Maurica, pa Milica Poznik. Sodelujejo še v vlogi majorja Mr. Liconde — Vinko Gregorc, zdravnika dr. Harwestra — Vinko Bernot, bolničarke Beatrice Wayland — Mara Rot in Alice, služkinje pri Tabretovih — Marija Planinc. Originalno sceno za domačo uprizoritev je oskrbela Fanika Kratnar. Inspicent je Joco Adrinek, šepetalka Pepca Benkovič. Kamniški igralci — amaterji na tržiškem odru — niso nastopali, vendar smo prepričani, da vas bodo z napeto igro in dobrim odrskim nastopom pritegnili.

V imenu delavskega prosvetnega društva »Solidarnost« iz Kamnika prinaša igralska družina vsem delovnim ljudem Trziča borbene pozdrave in najboljše želje ob mednarodnem prazniku dela!

A. L.

Pred nastopom moškega, ženskega in mešanega zbora DPD »Svoboda«

Samo še nekaj dni nas loči od koncerta pevskega zbora DPD »Svoboda«. Zato naj spregovorimo nekaj misli o delu in življenju tega kulturnega ansambla.

Številčno zbor morebiti še ne more zadovoljiti vseh ljubiteljev glasbenega življenja, ki jih dejstvu, da imamo vse pogoje za rast pevske kulture.

Ena glavnih ovir je prezaposlitev odnosov zaposlitev našega delovnega človeka-pevca v treh izmenah. Drugi činitelji, ki v marsičem zavirajo redno pevsko delo, so večkratno menjavanje pevovodij in večkratno menjavanje učilnice. Nadalje je pevski zbor večkrat imel vaje v premalo ogrevanih prostorih, kar je imelo brez dvoma določene posledice. Kljub vsem tem težavam je zbor v večini primerov vztrajno in požrtovalno obiskoval vaje in tako pripravil koncert.

Med najvažnejša vprašanja pevskega zbora pa sodi vprašanje pevske vzgoje mladine. Dotok mladine je neznaten, oziroma ga sploh ni. Kakšne posledice bo utrpela s tem naša domača pevska zbornica dejavnost? Zato je treba toliko bolj pohva-

liti starejše pevce in pevke, ki so bili in ostajajo zvesti zboru in drže na svojih ramah vso pevsko poudarjalnost.

V sedanjih prilikah je zbor številčno, jakostno srednje močan, saj število vseh pevcev in pevk ne presega niti 50. Upamo, da bo prav ta koncert pripomogel k temu, da se bo število pevcev povečalo.

Pevski zbor je za koncert pripravil lepo število skladb naših najbolj priljubljenih in priznanih skladateljev.

Od domačih avtorjev so zastopani E. Adamič, J. Kuhar, dr. A. Schwab, Anton Lajovic, Fr. Marolt, D. Bučar, St. Prek, J. Pavčič, J. Michl, R. Simoniti, M. Apih. Od tujih avtorjev pa sta zastopana razen Degeytera vsem že znana genija glasbene ustvarjalne umetnosti Fr. Chopin in Fr. Schubert. Prepričani smo, da je izbira avtorjev odn. pesmi primerno izbrana. Prav tako upamo, da bo tudi obisk dokazal, da se živo zanimamo za razvoj in razcvet domačega pevskega ansambla. Pevci in pevke pa bodo s svojim koncertom nedvomno dokazali, da se je res vredno posvetiti plemenitemu in kulturnemu izživljanju — petju.

O. Z.

V Križah so igrali

KUD »Korotan« v Križah je za konec sezone le pripravilo nekaj, kar ga bo rešilo, da mu ne bomo mogli očitati, da je vse leto spalo. V soboto zvečer in nedeljo popoldne so igrali ljudsko igro s petjem »Na planini«. Izbrali so pač igro, ki za igralce ni zahtevna, občinstvu pa utegne biti všeč. Kaj večjega hotenja bržkone niso imeli. Videti je bilo, da igralci radi igrajo, pa tudi, da se potrudijo. In tako je tudi prav! Lepo je tudi, da sodeluje toliko mladine. Posebej je treba omeniti še režiserja Jožeta Ahačiča, ki je tudi sam igral vlogo prokurista in z njo občinstvo kar dobro zabaval.

KINO

1.—2. maja: **Pohlepneži**. Ameriški kavbojski film.

4.—5. maja: **Smrt trgovskega potnika**. Amer. psihološka drama.

8.—9. maja: **Plavajoče gledališče**. Ameriška filmska revija.

11.—12. maja: **Njeno življenje**. Ameriška filmska drama.

15.—16. maja: **Divji sever**. — Amer. pustolovski film v barvah.

18.—19. maja: **Aanthiyan** (Nerurje). Indijska filmska drama.

22.—23. maja: **Trinajsto pismo**. Ameriški kriminalni film.

25.—26. maja: **Vrag vzemi slavo**. Italijanski film.

29.—30. maja: **Trobente in bobni**. Ameriški glasbeni film.

Tržič v nekdanjih dneh

V zadnjih dveh številkah smo objavili spomine J. Lavtizarja na Tržič, kakor so se mu vtisnili konec prejšnjega stoletja, danes pa začenjamo s spomini še živečega Tržičana na razmere v Tržiču pred 50 leti. Objavljanje spominov naj čim bolj osvetli našo preteklost z vseh strani: z bojem za narodno samostojnost, materialni in duhovni napredek, pa tudi z — zastalostjo naših prednikov. Tako bomo bolje razumeli razvoj našega ljudstva, tako se bo še v jasnejši luči pokazal naš današnji napredek. Iz tega razloga bomo v kulturnem vestniku radi objavljali vse, kar nam odpira zgodovinske poglede nazaj.

Kmalu bo poteklo petdeset let, odkar sem zapustil ljudsko šolo. Kar precej je še živih tovarišev, s katerimi sem trgal hlače po šolskih klopeh. Marsikatera slika tiste dobe mi je še danes bolj ali manj pred očmi. Še najbolj se spominjam 3. razreda, v katerem je poučeval sicer bolehn, a precej strogi učitelj Franc Borštnik. Mimogrede omenjeno smo bili takrat šolarji ločeni po spolu. Večje šolsko poslopje smo imeli dečki, manjšo starejšo stavbo pa deklice. Med poukom imenovanega učitelja smo ure in ure presedeli na strogo odmerjenih prostorih kakor negibne lesene figure z rokami na klopeh. Niti popraskati se nisi smel vsak čas; če te je zaskrbelo neke na glavi ali drugod, si bil že v strahu, da se bo primajala »pušpanka« v rokah učitelja in ti našteje nekaj krepkih. Še bolj mučno pa je bilo takrat, kadar smo brali nemško. Če nisi gladko bral, če si malo zajecjal kak zlog ali besedico dvakrat ponovil, si jo že izkupil bodisi po ušesih ali po rokah. Drugače pa moram priznati, da smo tisti, ki smo imeli več skrbi za učenje, še kar nekam dobro izhajali. Poudarjam, da je bila takrat nemščina pod-

laga vsemu. Razvedrila smo imeli malo; le kadar so nas učitelji postavili pred šolskim poslopjem v vrsto, smo v četrstopu odkorakali po vojaško skozi Tržič gor na Fabriko k igram. Pri tem smo morali peti nemške koračnice. Za nameček smo smeli zapeti tudi nekaj domačih, kakor Oj ta soldaški boben, Tam za turškim gričem, včasih pa še Regiment po ceste gre, ki nas je še najbolj privzdignil. V četrtem razredu smo imeli za razrednika nadučitelja Jožefa Kragla, ki je nam bil vsekakor dober vzgojitelj in nam je kot živahen možakar v spominu zapustil več prijetnih in zabavnih uric, čeprav je bil zadnja leta svojega življenja nadušljiv in več ali manj razburljiv. Tudi on je včasih zavihtel palico nad kakim nagajivcem, toda le bolj v kričanju kot pa z udarcem. Ko se je tako vidno upehal, je poslal domov na stanovanje po zdravila, ki mu jih je zdravnik že dalj časa predpisoval. In primajala se je stara Mica, snažilka šolskih prostorov, s steklenico in srebrno žlico. Ko je zaužil polno žlico rdeče tekočine, se je krepko pogladil po osiveli bradi, nalahno predse pokašljujoč: »Spet ste

mi snedli nekaj pljuč, in si bom moral pri Petru (znanem tržiškem mesarju) nove kupiti!« Nemščino smo po večini že toliko obvaladali, da bi nas ne mogel nihče prodati.

Zunaj šole smo se pa močno razživeli. Če je kdo izmed nas imel »piko« na kakega sošolca, mu ni prizanesel in so v takem primeru »pele« večkrat torbe po plečih. Šolarji smo se delili takrat v »Placarje« in »Gasarje«. Pod »Gasarje« smo šli vse ulice od Glavnega trga gor v »Podfarnov« in »Kurjo gaso«. Tako je bil lep kos Tržiča na naši strani, na strani »Gasarjev«.

»Placarji« so dominirali po Glavnem trgu in z njimi se je družil z nekaj izjemami ves »Spodnji konec«, medtem ko je bil »Zgornji konec« več ali manj nevtralen. To omenjam zato, ker smo se šli šolarji »soldate« in sicer na dva različna »kampanja«. Gasarji smo imeli tudi svojo »kasarno« v Rudni jami nad cerkvijo sv. Jožefa. Nekdanji mizar Rodarjev Luka, sorodnik tržiškega ljudskega pesnika Vojteha Kurnika, nas je prav dobro oskrboval z lesenimi sabljami, lepo pisanimi kapami ter pasovi. Poskrbeli smo tudi za lepo slovensko trobojnico, ki smo jo »v miru« ali v »vojni« častno zastopali. Namesto pušk smo si omislili močne leskove loke s puščicami. Tako smo bili za silo oboroženi. In tako so se tudi »Placarji« po svoje oborožili. Znameniti so bili pri njih nikljasti boksarji, ki so jih baje naročili iz Nemčije. Ni jim pa bilo všeč, ker smo se mi urili pod slovensko zastavo. Kot za nekako pro-

tiutež so si tudi oni »omislili« svoj prapor, toda nemško »frankfurterico«, s katero so se opredelili za Nemce. Pa zakaj?

Vodilno vlogo so takrat v Tržiču res imeli Nemci, ki jih je bilo sicer malo in še ti so bili večinoma priseljenci-uradništvo iz bivših staroavstrijskih predelov, katere so umetno naseljevala nekdanja tržiška podjetja tujega kapitala z namenom ta industrijski kot čimprej ponemčiti. Ker je bila takrat vsa gospodarska in politična moč, tako tudi šola, v rokah Nemcev in ker so se domačini Slovenci, čeprav v veliki večini, komaj začeli prebujati iz »narodnostnega spanja«, je bilo Nemcem prav lahko pridobiti večino občanov pri volitvah na svojo stran, ker so le-ti živeli v močni njihovi odvisnosti. Morda pa jih je simpatiziralo z njimi tudi nekaj, katerim je nemški jezik precej prirasel k srcu in so se zato počutili bolj »nobeli«. Tako je Tržiču noter do leta 1912 gospodaril nemški župan.

Sele tedaj so si Slovenci z volilno večino izbrali prvega zavednega slovenskega župana, v osebi pokojnega Fr. Ahačiča, posestnika fužine v Njivi. In tako je pričelo nemstvo polagoma izgubljati tla pod nogami vkljub temu, da si je peščica Nemcev leta 1909 izposlovala svojo (šulferanjsko) šolo, ki je životarila tja do prevrata po prvi svetovni vojni.

(Nadaljevanje sledi)

Dopisujte

v

„Tržiški vestnik“

Edgar Allen Poe:

UKRADENO PISMO

Mesec dni nato nas je spet obiskal. Sedeli smo v knjižnici kot prvič.

»Torej, kaj je s pogrešanim pismom?« sem ga vprašal, potem ko je sedel. »Menda ste se končno le prepričali, da je minister preveč pretkan, da bi se dal ujeti.«

»Preklete, res je tako!« je rekel. »Preiskal sem ponovno vse stanovanje, kot mi je svetoval Dupin, toda brez uspeha!«

»Kolikšna nagrada je obljubljena najditelju pisma?« je vprašal Dupin.

»Zelo velika«, je odgovoril. »In nedavno je bila še podvojena. Toda če bi bila tudi trikrat tolikšna, ne vem več, kaj naj storim, da bi pismo našel. Rečem vam: jaz sam bi podpisal ček za petdeset tisoč frankov tistemu, ki bi mi izročil pismo.«

»Če je tako«, je rekel Dupin, odprl predal in vzel iz njega čekovno knjižico, »potem mi napišite ček za ta znesek. Če ček podpišete, vam dam pismo.«

Oba, policijskega uradnika in mene je to silno presenetilo. Za hip je uradnik kar onemel. Ko

pa je prišel spet do sape, je pograbil pero, napisal ček za petdeset tisoč frankov in ga izročil Dupinu. Ta je ček skrbno pregledal in ga vtaknil v žep. Nato je odklenil predal, vzel iz njega neko pismo in ga izročil policijskemu uradniku. Bilo je ukradeno pismo. Policijski uradnik ga je sprejel s tresočimi rokami. Naglo je prebral vsebino pisma in nato stekel iz sobe in iz hiše. Ko je odšel, mi je Dupin začel razlagati, kako je prišel do pisma.

»Ministra dobro poznam«, je rekel. »On je dober matematik in pesnik — in tudi strašno zvit in drzen mož. Tak človek dobro pozna vse prijeme policije in se nanje tudi pripravi. Zaslutil sem, da so bile njegove pogostne odsotnosti ponoči zgolj ukana. Vedel je, da bo policija pretaknila vse kottičke v njegovem stanovanju in ji je pač pustil proste roke. Zato je moral napraviti nekaj čisto preprostega. Nekaj takega, na kar policija ne pomisli. Policijski uradnik na primer ni nikoli pomislil, da je minister pismo lahko položil tudi na tako mesto, da vsakogar dregne v nos, pa ga vendar ne opazi.«

»Ko sem vse to premislil, sem si nadel nekega lepega jutra črna očala in šel obiskat ministra v njegovem stanovanju. Pripovedoval sem mu, da imam zelo bolne oči in da zato nosim temna očala. Skoznje sem lahko pregledal vse stanovanje,

ne da bi minister opazil premikanje mojih oči. Slednjič sem opazil na polici na kaminom škatljico. V njej je bilo pet ali šest vizitk in neko pismo. Pismo je bilo zelo zamazano in čez pol pretrgano. Položeno je bilo malomarno v enega izmed predalčkov škatlice. Brž ko sem pismo ugledal, sem vedel, da je to tisto pismo, ki ga iščem. Seveda je bilo na videz kaj malo podobno pravemu pismu. Naslov na kuverti je bil drug. Tudi pisava na njej je bila izpremenjena. Bila je drobna in nežna, da se je zdelo kot da je pismo pisala kaka ženska roka. Vse te stvari so bile tako očitne, da sem postal pozoren. Ogledal sem si pismo kolikor sem mogel natančno, ne da bi minister to opazil, in ugotovil, da je bilo pismo obrnjeno, kot obrnemo rokavico, nanovo naslovljeno in površno izpremenjeno. Poslovil sem se od ministra in nalašč pustil svojo cigaretno dozo na mizi.«

»Naslednje jutro sem šel spet k njemu — po cigaretno dozo. Spet sva se začela razgovarjati. Nenadoma je na cesti počila pištola. D... je planil k oknu in nekaj minut opazoval, kaj se na cesti dogaja. Vse to je bilo v mojem načrtu. Neki moj človek je ustrelil s pištolo, da bi vzbudil pozornost. Medtem ko je D... stal pri oknu, sem se jaz splazil h kaminu, vzel pismo in ga zamenjal z natančno kopijo, ki sem si jo pripravil

doma in jo prinesel s seboj.«

»Pa zakaj ste nadomestili pismo s kopijo? Zakaj niste pisma kratko malo vzeli že pri prvem obisku in odšli?«

»D... je zvit in nevaren človek«, je odvrnil Dupin. »V hiši je mnogo služabništva. Če bi napravil tako napako, kot ste mi jo pravkar namignili, bi najbrž nikoli več ne prišel živ iz hiše in dobro pariško ljudstvo ne bi nikoli več nič slišalo o meni.«

(Iz angleščine prevedel J. R.)

Beležka o pisatelju. — Edgar Allen Poe (1809 Boston — 1849 Baltimore) je bil eden največjih pesnikov in pisateljev Amerike, čeprav ga njegova domovina ne ceni tako, kot zasluži. Med nami je poznan zlasti po »Krokarju«, ki je bil že dvakrat preveden (1929 G. Koritnik, 1950 A. Sovre), ter po dveh zbirkah njegovih zgodb (Zgodbe groze 1935, Propad hiše Usher in druge zgodbe 1952). S svojimi detektivskimi in kriminal. zgodbami je začetnik nove zvrsti literature — kriminalnega romana, ki se je po njegovi smrti tako silno bogotno razrastel, a tudi poplavitil. Poejeve zgodbe razodevajo bogato domišljijo, skrajno izostrene čute, ki zaznajo najrahljajši dražljaj, hkrati pa vso njegovo plemenitost in čistost. Te odlike kaže tudi naša zgodba, ki je topot prvič prevedena v slovenščino.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

IV. tradicionalno mednarodno tekmovanje v veleslalomu na Zelenici

V nedeljo je naša Zelenica spet doživela uspeh in se v domačem in mednarodnem svetu znova afirmirala. Nastopilo je okrog 70 članov in mladincev ter 7 smučark, kar je prav lepo število.

Proga za člane je merila 2100 m in je imela 600 m višinske razlike ter 43 vrtic. Proga za članice pa je bila za 500 m krajša ter je imela 400 m višinske razlike in 26 vrtic.

Trasa je bila odlično pripravljena. Prav tako je bila organizacija, ki je bila v rokah Smučarskega kluba »Ljubelj«, brezhibna in so bili tekmovalci z njo prav zadovoljni.

Poleg domačih tekmovalcev je tekmovalo tudi okrog 15 avstrijskih smučarjev, članov smučarskih klubov Badgastein in Bleiberg.

Tekme so v redu potekale. V začetku jih je motil le kratkotrajen snežni metež. Gledalcev

se je zbralo na cilju okrog 500.

Rezultati: Članice: 1. Zupančič 1:35, 2. Oblak (obe Udarnik) 1:44,3, Lukanc (Ljubelj) 1:47.

Člani: 1. Kunšič (Gregorčič) 2:11,3, 2. Matevž Lukanc (Ljubelj) 2:13,4, 3. Magušar 2:15, 4. Ilija 2:15,3, 5. Nograšek (vsi trije Enotnost) 2:16, 6. Steinegger (Badgastein) 2:16,2, 7. Mulej (Prešeren) 2:16,3, 8. Slavko Lukanc (Ljubelj) 2:17, 9. Lipoutz (Bleiberg) 2:17,4, 10. Jože Klinar (Gregorčič) 2:19,2.

Mladinci: 1. Klabacher (Badgastein) 2:17,1, 2. Ahačič (Ljubelj) 2:27,3, 3. Stanko Klinar (Gregorčič) 2:34,2.

Moštva: 1. Enotnost (Megušar, Ilija, Nograšek) 6:46,3, 2. Ljubelj (Lukanc M., Lukanc S., Dornik) 6:53, 3. Badgastein (Steinegger, Klabacher, Hochleitner) 6:35,3.

Po tekmah je bila v Trzinu razglasitev rezultatov, podelitev prehodnega lokala zmagovalcu med moštvu ter daril zmagovalcem med posamezniki.

Iz življenja strelcev

Letošnjo strelsko sezono so naši strelci pričeli s prijateljskim dvobojem s SD Javornik. Prvo tekmovanje je z dobro organizacijo in v lepem vremenu lepo uspelo. Gostje, ki spadajo po kvaliteti med najboljše gorenjske strelce, niso pričakovali tako velikega poraza. Tekmovali so petčlanske moške in mladinske ter tričlanske ženske ekipe. Domači strelci, ki so zmagali v vseh disciplinah, so imeli v skupnem plasmaju kar 226

krogov naskoka. Trzin je tako zmagal s 1420 krogi proti 1194 krogom. Nadaljnji rezultati tekmovanja pa so bili naslednji: ekipno so člani premagali goste s 394 krogi, mladinci z 297 krogov, članice pa s 729 krogov; posamezno pa so dosegli najboljše rezultate pri članih Brejc Lado 98 krogov (možnih 150), pri mladincih Krapež Niko 86 krogov (možnih 150) in pri članicah Zakrajšek Angela 256 krogov (možnih 300).

Iz naših krajev so izšli v naših krajih delovali

Podgorec Tomaž, rojen v Št. Petru pri Gorici. V Trzinu je služboval od 1635 do 1692. Bil je prvi, ki je začel voditi matično knjigo rojstev.

Pogačnik Ivan, rojen 26. junija 1855 na Posavcu pri Podnartu. Že v zgodnji mladosti je kazal posebno nadarjenost za glasbo, ki se ji je pozneje tudi posvetil. V Trzinu je služboval v letih 1896–1900. Umrli je 23. oktobra 1934. Bil je izvrsten pevovodja, važen je kot reorganizator glasbenega življenja na podeželju, pomemben pa tudi kot skladatelj. S svojimi skladbami je znatno izboljšal domačo cerkveno glasbo in s tem izločil iz nje manj vredno tuje blago.

Pogačnik Jože, rojen 28. sept. 1902 v Kovorju. Klasično gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, univerzo v Innsbrucku. Doktorat je dosegel 1929. Služboval je v Kranju, nato pa v Ljubljani. S svojimi pesmimi je sodeloval pri raznih revijah. Leta 1931 je izdal samostojno pesniško zbirko Sinje ozare. Pisal je tudi slovstvene eseje in kritike ter prevedel nekaj dram.

Polak Viljem, rojen 7. aprila v Trzinu v »Stari kajži« kot deseti izmed 13 otrok barvarja Gašperja Pollaka. Osnovno šolo je obiskoval v Trzinu, realko v Ljubljani in Požunu, tehniko je študiral na Dunaju in v Zürichu. V službi pri avstrijskih državnih železnicah je trasiral proge na Zg. Avstrijskem, Stajerskem in v Primorju, kot privatni podjetnik od leta 1880 dalje pa gradil železnico Beograd–Niš, ceste na Tirolskem, železnice v Mali Aziji in predor Thalweil–Zug v Švici. Leta 1895 se je vrnil v Trzin, kjer je živo posegel v volilne boje za slovenski Trzin. Umrli je 29. marca 1908 v Ljubljani, pokopan je v Trzinu. Premoženje je namenil narodnim in človekoljubnim ustanovam: šoli, Bralnemu društvu in zavetišču za ubožce v Trzinu ter DCM.

Premrou Rihard Svetoslav, rojen 3. septembra 1879 v Trstu. Študiral je trgovsko akademijo in dovršil tudi enoletni tečaj za drž. računovodstvo. Od 1898 do 1901 je bil knjigovodja v raznih podjetjih v Solkanu in v Gorici, leta 1901 je postal za-

»Kó bi imeli le dovolj, ta dolgih mauzerk!«, je prva vroča želja naših strelcev. »Zakaj? Saj se lahko strelja tudi z ostalimi puškami«, se boš vprašal. Pa si kaj kmalu na čistem, če se spustiš z njimi v kratek razgovor.

Strelska zveza Slovenije je letos razpisala za republiško prvenstvo kar dve vrsti bronastih, srebrnih in zlatih medalj in sicer za »dobrega strelca« in »mojstra strelca«. Seveda bo za doseg teh medalj potrebno postaviti tudi visok rezultat, to pa je tisto, kar si naši strelci tako močno želijo, saj si hočejo tudi oni priboriti vsaj nekaj teh medalj.

Da bi se tudi teoretično »podkovali« ter dobili vsi skupaj tudi pojma o »strelskih hakelcih« in o premagovanju strelske tekmovalne treme, so nedavno tega povabili naši strelci na obisk tov. Planinca iz Ljubljane, večkratnega državnega prvaka in predsednika tehnične komisije pri SZS v Ljubljani, da tudi v Trzinu pusti del svojega obilnega znanja. Tov. Planinc je imel svoje predavanje v klubski sobi na strelišču, poslušalo pa ga je kar lepo število strelcev. Ker je bilo to predavanje namenjeno članom-tekmovalcem, ki že obvladajo osnovne pojme streljanja, bi bilo želeli, da družina organizira predavanja še za strelce-začetnike, ki bodo gotovo pomagala pritegniti nove strelce. Naši strelci so si brez dvoma prav dobro zapomnili strokovne nasvete iz prakse ter besede tov. Planinca, sedaj je na njih, da jih realizirajo v Trzinu.

»Mladina, vi ste naša bodočnost!« je rekel tov. Tito ob neki priliki jugoslovanski mladini. Tudi vodstvo strelske družine se tega zaveda. Veliki napori, ki jih le-to vlaga v vzgojo mla-

dega strokovnega kadra, bodo vsekakor najbolj obrestovani z njihovimi dobrimi rezultati v streljanju. Tudi naša slavna JLA bo hvaležna za vsakega dobrega strelca z velikimi strelskimi izkušnjami, ko jih bo vpoklicala v svoje vrste.

Prav v ta namen se je strelska družina tudi poslovila od svojih članov-mladincev, ki odhajajo na odsluženje kadrovskega roka v JLA. Prav skromen družabni večer tik pred njihovim odhodom naj jih vedno spominja na svoje tovariše doma, na dneve, ki so jih preživeli v krogih strelcev, skratka na strelstvo, kateremu pripadajo in h kateremu se bodo po odsluženju v JLA povrnil.

Opozorilo!

Strelska družina »Antona Stefeta - Kostja« v Trzinu obvešča vse občane, predvsem pa stanovalce v bližini strelišča ter lastnike zemljišč v okolici strelišča, kakor tudi obiskovalce Kamnika in Pirmanca, da se je pričela z aprilom nova strelska sezona. **Vsak čas bodo razna streljanja, zato opozarjamo vse, da se v izogib eventualnih nesreč točno ravna po navodilih strelske družine!**

Kadar visi na Babelnovem robu na rdečem drogu rdeča zastava, je vsak prehod dalje od strelnice **strogo prepovedan**. V tem primeru je smrtno nevarno hoditi po severni strani Kamnika, južni strani Pirmanca, po Okrogelniku in Babelnovem robu ter po zemljišču, ki ga navedeni hribi obkrožajo.

Lastniki zemljišč, javite svoje zahteve po streljanja prostem dnevu strelski družini vsaj dva dni vnaprej, zaradi koordinacije želja in določitve prostega dneva.

Za eventualne nesreče, ki bi se pripetile brez vpoštevanja naših navodil (oglas na strelišču, zastava, svarilne deske, dnevna služba) **ne prevzamemo nobene odgovornosti!**

Strelska družina
»Anton Šteta - Kostja«
Trzin

Lepo predavanje Stazike Černičeve

V sredo, 14. aprila je Planinsko društvo v Trzinu priredilo lepo predavanje o francoskih Alpah, kot jih je v zadnjih dveh letih doživljala ob svojih dramatičnih vzponih na njih naša znana alpinistka Stazika Černičeva. S pesniško besedo in s slikami nas je vodila po njih in pričarala njihovo lepoto tako živo, kot da jih sami neposredno dojemamo. Dve uri trajajoče predavanje je kar prehitro minilo in nam je bilo ob koncu žal, da se že poslavljamo. Vendar pa so dobljeni vtisi še dolgo ostali v nas.

Staziki Černičevi smo za užitek, ki nam ga je posredovala, globoko hvaležni. Prav tako smo hvaležni propagandnemu odseku Planinskega društva, ki je predavateljico povabil v Trzin. Skoda le, da je predavanje imelo tako pičlo število poslušalcev!

družni revizor pri Centr. posojilnici v Gorici, od leta 1905 do 1920 pa vodja in revizor pri Gorški zvezi gospodarskih zadrug. Leta 1928 je prevzel mesto ravnatelja družbe Peko v Trzinu, kjer je tudi umrl 20. februarja 1935. Pisal je strokovne članke s področja knjigovodstva in združništva. Kot strokovnjak za ta vprašanja je bil ponovno imenovan za sodnega izvedenca pri raznih sodiščih in za delegata na mednarodnih združnih kongresih.

Prešeren Valentin, rojen 12. februarja 1779 v Vrbi. Študiral je v Ljubljani, služboval je v Ljubljani, nato kot kaplan in župnik ter distriktni šol. nadzornik v Trzinu. Leta 1819 je postal župnik in dekan v Ribnici. Kot trziški župnik je kazal nekaj vneme za naš preroč. Z Jarnikom je razpravljal o Kopitarjevem delu, reformi slovenskega črkopisa in našem slovstvu.

Primic Janez Krst., rojen 21. junija 1740 v Trzinu. Okoli leta 1760 se je preselil v Ljubljano, kjer je odprl kramarijo. Naglo je bogatel in iz kramarja kmalu postal veletrgovec ljubljanskega meščan. Umrli je 13. junija 1802. Primičeva Julija je bila njegova vnukinja.

Delo in uspehi Aerokluba v Tržiču

Naš Aeroklub je imel 12. marca svoj redni letni občni zbor, katerega se je udeležila poleg članov tudi ostala mladina Tržiča. V preteklem letu se je v tej organizaciji v organizacijskem oziru marsikaj spremenilo, tako njena struktura kot delo samo.

Ce so hotele letalske organizacije biti v strokovnem oziru bolj uspešne, je bila reorganizacija nujna.

21.—25. maja preteklega leta je bil prvi kongres Letalske zveze Jugoslavije v Beogradu, katerega se je udeležil tudi eden naših članov. Med najvažnejšimi sklepi kongresa je bil tudi ta, da se LZJ odcepi od Ljudske tehnike, s čimer je soglašal tudi maršal Tito. Ko je bila delegacija LZJ pri njem, je dejal: »Ta organizacija je patriotskega značaja, njena naloga je vzgajanje dobrega letalskega kadra, ki je neizčrpen vir za vojno letalstvo«. Res ni lahka naloga kluba. Potrebno je vzgajati in strokovno usposobiti mladince že v šolskih klopetih in to z modelarstvom. Ze v začetku je treba utrditi čvrsto disciplino, ker brez te ni uspeha. Ni lahko biti dober letalec. Odreči si moraš marsičemu. Skratka: to je del predvojaške vzgoje za vojno letalstvo.

Izčrpno tajniško poročilo je podal tovariš Pavel Jerman. V letu 1953 je imel Aeroklub zaradi nedelavnosti odbora manj vidne uspehe kot l. 1952. Predsednik sam ni imel dosti zanimanja. Prišel je nekajkrat na sejo. To je bilo vse njegovo delo.

Po sklepu I. kongresa smo postali samostojna organizacija, kar pa se je v praksi pokazalo za slabo. Dokler je bil klub v stalni zvezi z MO LT, je bilo delo zaradi koordinacije uspešno s strokovne in organizacijske strani. Pred očmi moramo imeti, da je naš klub pasiven in da nimamo nikakih dohodkov, ki bi krili stroške pri vzgoji letalskega kadra.

Drugo, kar je važno, je to, da se množične organizacije važnosti te organizacije premalo zavedajo. Občnega zbora se razen mladine ni nikdo udeležil! Prav zaradi tega klub ni dosegal tega, kar si je dal za nalogo. Glavno pa je pomanjkanje materialnih in finančnih sredstev. Poslali smo vsem tržiškim podjetjem in ustanovam prošnjo, da nas finančno podpro. Z neko finančno uredbo pa je ukinjena vsaka finančna pomoč od podjetij, tako da smo ostali brez vsakih sredstev. Kar zadeva to stran, se bo moral novi odbor malo več pozanimati za podporo. Tov. Jerman je predlagal, da se mora delo v bodoče bolj poživiti ali pa naj se Aeroklub razpusti. Upravnik letališča tov. Novak, ki je bil tudi navzoč, je bil proti temu in dejal, da bi tako industrijsko mesto, kot je Tržič, lahko imelo enega najmočnejših Aeroklubov na Gorenjskem.

V klubu sta delovali dve sekciji: jadralna in padalska.

V padalski sekciji se je vršil drugi tečaj, ki ga je obiskovalo 16 mladincev, od teh ena mladinka. Razveseljivo je, da imamo tudi v Tržiču prvo padalko in to mlado dekle s Pristave, Metko Uzarjevo, ki je bila ena najboljših pri izpitih kakor tudi pri skokih. V bodoče bi bilo priporočljivo, da se tudi ženska mladina prijavi v jadralne in padalske šole. V tem pogledu Kranj in Jesenice zelo prednjačita.

Praktični del skoka so vsi napravili z dobrim uspehom. Vršili so se na letališču v Lescah iz letala ŠCE-2. Udeležili smo se tudi padalskega prvenstva v padalskih skokih v Prostojni s štiričlansko ekipo. V Rumo smo poslali enega tovariša v zvezno padalsko šolo. Vsega skupaj imamo 28 padalcev. Od teh ima eden pogoje za »C« srebrni, eden za »C«, 6 jih ima izpit »B«, 20 pa izpit »A«. Vsega skupaj je bilo lani izvedenih brez nezgod 54 skokov in to na svobodno in avtomatično odpiranje. Ostalih 8 padalcev ne računamo, ker so odšli na odsluženje kadrovskega roka v vojno letalstvo.

Jadralna sekcija je pričela delati šele v preteklem letu. Registriranih imamo 8 »A« in »B« jadralcev, ki so opravili okoli 115 jadralnih poletov na šolskih jadralnih letalih »Roda«, »Čavka« in »Grunov Bebi«.

Tej sekciji moramo v bodoče posvetiti več pozornosti, ker je od tega odvisno, koliko več motornih pilotov bomo izšolali. Od motornih pilotov smo si zagotovili motorno letenje na letalu »Matajur« in PO-2.

Modelarstvo je v našem klubu čisto zamrlo. Leta 1948 smo imeli na gimnaziji modelarski krožek, ki je štel 80 pionirjev ter so vsi izdelali začetniške modele. Zelo nam primanjkuje dobrega strokovnega kadra, vendar bi radi na gimnaziji s pomočjo sveta za kulturo in prosveto ustanovili ponovno ta krožek.

Rojeni: Kajbič Katarina iz Tržiča je rodila 27. marca dečka; Kotar Marija z Bistrice je rodila dne 28. marca deklico; Vidic Alojzija z Brda je rodila dne 23. marca dečka; Oman Katarina iz Tržiča je rodila dne 4. aprila dečka; Brišar Marija od Sv. Ane je rodila dne 6. aprila deklico; Gašper Frančiška s Slapu je rodila dne 6. aprila dečka; Cerkovnik Ana iz Doline je rodila dne 15. aprila dečka; Zupan Neža iz Tržiča je rodila dne 16. aprila dečka; Haler Dragica iz Tržiča je rodila dne 17. aprila dečka; Meglič Angela iz Tržiča je rodila dne 18. aprila dečka; Tomažin Irma iz Loma je rodila 19. aprila dečka; Derlink Jožefa iz Kranja je rodila dne 20. aprila deklico; Purger Kordula-Zorislava je rodila dne 21. aprila deklico; Plahuta Veroni-

žek. Patronat nad tem naj bi prevzelo kako podjetje. Saj bi to koristilo nam in gimnaziji. Deklice imajo uro ročnega dela, šivanje, pletenje in drugo, dečki pa bi izdelovali razne modele, kasneje pa bi se vključili v Aeroklub.

Prav lepo se zahvaljujemo za finančno pomoč Bombažni predilnici, Tovarni čevljev »Triglav«, »Runo«, »Preskrbi«, sindikalni podružnici BPT in ostalim, ki so nam dali moralno in finančno pomoč.

V novoizvoljeni odbor so bili izvoljeni: predsednik Puhelj Jože, tajnik Jerman Pavel, blagajnik Benedik Franc, za jadralstvo Logar Vili, za padalstvo Jerman Pavel, za propagando Mokorel Marijan.

Novo izvoljeni odbor si je dal nalogo, da se delo Aerokluba poživni in da prične klub z jadralno in padalsko šolo, ki bi se pričela v maju.

Upamo, da se bo prijavilo dovolj mladine, namesto da se po delu izživlja v alkoholu in karтах.

Veliko zanimanja za letalstvo je tudi med starejšimi Tržičani, ki bi si radi ogledali vaje članov kluba. Zato b bilo potrebno, da bi vozil avto večkrat tudi v Lesce.

Upamo, da bomo ob pomoči LOMO ob letu imeli večji uspeh pri vzgajanju letalskega kadra, ki bo v primeru sovražnega napada zvesto čuval naše svobodno nebo.

RAZPIS

Aero klub v Tržiču razpisuje »A« in »B« padalski in jadralni tečaj.

Pričetek tečaja bo 6. maja. Prijave se sprejemajo v knjižarni. Mladina, ki ima veselje do letalstva, naj se prijavi v čimvečjem številu, ker je odtod odprta pot do nadaljnjega šolanja v letalstvu.

Uprava Aerokluba, Tržič

Gibanje prebivalstva

od 29. marca do 24. aprila 1954

ka iz Tržiča je rodila dne 23. aprila dečka.

Umrli: V Tržiču je umrla dne 31. marca Kranjc Jožefa, stara 73 let; v Kovorju je umrla dne 12. aprila Konjar Frančiška, stara 62 let; v Tržiču je umrla dne 16. aprila Šver Draga, stara 27 dni; v Tržiču je umrl dne 19. aprila Ribič Franc, star 27 let.

Poročeni: Polanšek Franc in Zadražnik Valentina, oba iz Tržiča; Ravnik Janez in Kocjančič Veronika, oba s Slapu; Kolenc Viljem iz Rodine - Novo mesto in Rožič Marta od Sv. Ane; Tišler Frančišek iz Doline in Meglič Marija od Sv. Ane; Polajnar Marijan od Sv. Ane in Polajnar Marija iz Doline; Valjavec Janez in Zrimšek Hedvika, ob iz Tržiča; Dovžan Jožef in Bešter Antonija, ob iz Tržiča. — Čestitamo!

JAVNA DRAŽBA STANOVANJSKIH HIŠ

LOMO Tržič je razpisal za stanovanjske hiše iz splošnega ljudskega premoženja, ki niso bile prodane na dražbi 5. aprila, ponovno javno dražbo.

Dražba bo v ponedeljek, 10. maja ob 8. uri v prostorih LOMO. Izklicna cena je znižana za 25%.

OBJAVA

Avto-moto društvo obvešča vse, ki so se prijavi v spomladansko Avto-moto šolo, da se je le-ta že pričela 23. t. m.

Vse prijatelje in simpatizerje Avto-moto društva Tržič vabimo na veselico, ki jo priredi društvo v petek, dne 30. aprila zvečer v prostorih predilniške menze.

MALI OGLASI

Strešno opeko, vagonске pošiljke, dobavlja takoj »Angrogradja«, Ljubljana, Sv. Petra 18.

ZA DIN 100 LETNI ODDIH ALI IZLET!

- 14 dni bivanja v Portorožu
- 10 dni bivanja v Budvi, na Bledu, Hvaru, Dubrovniku, Rabu, Piranu, Bovecu, Dolenjskih, Šmarjskih, Čateških toplicah, Dobrni, Rogaschi Slatin, Radencih, Crikvenici, Splitu in Bohinju
- 7 dni bivanja na Jezerskem, Kranjski gori, Nikolajin camping v Ribnem
- 5 dnevno potovanje po Jadranu Split-Sibenik
- 3 dnevna potovanja v Portorož, Pulj, Opatijo
- 3 dnevni izleti na Plitvice - Crikvenico - Opatijo
- 2 dnevni izleti v Portorož
- 1 dnevni izleti na Reko - Opatijo - Postojno

Preko 2.000 dobitkov v vrednosti din 6.000.000.

Cena srečke din 100. — Zrebanje 5. junija 1954 v Ljubljani. Kupujte srečke TURISTIČNE LOTERIJE SLOVENIJE!

Dobite jih v pisarni Turističnega društva v Tržiču.

PLANINCI

IN LJUBITELJI GORA — poravnajte letošnje članarino in vključite se v planinsko organizacijo! Prav tako se zavedajte, da je za vas velikega pomena planinska revija »Planinski vestnik«, brez katerega ne sme biti noben zaveden planinec! — Planinsko društvo ima uradne ure vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure v društvenem lokalu. — Z mesecem majem bomo uvedli tudi mesečne družbene izlete v bližnjo in daljno okolico. Sporedi teh bodo objavljeni v društvenem lokalu.

DEŽURNA SLUŽBA V BRIVNICAH

- 3. maja: Stepišnik Ernest — Partizanska 8.
- 10. maja: Zibler Vladimir — Trg svobode 28.
- 17. maja: Godnov Mihael — Trg svobode 17.
- 24. maja: Petrič Josip — Koroska c. 7.
- 31. maja: Stepišnik Ernest — Partizanska 8.

Vsemu delovnemu ljudstvu Tržiča in okolice čestitajo
k 1. maju = prazniku dela

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

OKRAJNI KOMITE ZKU

KRANJ

Ljudski odbor mestne občine Tržič

Mestni odbor

**Socialistične zveze delovnega ljudstva
Tržič**

Mestni komite

**Zveze komunistov in mladine
Tržič**

*Krajevni svet
Zveze sindikatov
Jugoslavije - Tržič*

Občinski odbor
Zveze borcev NOV
in
Združenje rezervnih oficirjev
Tržič

*Kmetijska
zadruga*
SV. ANA

Delovni kolektiv podjetja

**BOMBAŽNA PREDILNICA
IN TKALENICA TRŽIČ**

iskreno čestita vsem delovnim ljudem k

1. maju

z željo, da
zvestno
proslavijo
ta tradicionalni,
borbeni
delavski
praznik!

*Delovni kolektiv tovarne obutve
pošilja ob največjem
delavskem prazniku*

1. maju

*borbene delavske pozdrave vsemu
delovnemu ljudstvu Tržiča in okolice*

**tovarna usnja in
trgovina z usnjem**

»Runo«

Tržič

**TRŽIŠKA
TOVARNA
KOS
IN
SRPOV**

TRŽIČ

**TOVARNA
LEPENKE**

**NA SLAPU
pri Tržiču**

Mestna pilarna
„Triglav“
Tržič

Mestna
krojaška delavnica
Tržič

Mestno gradbeno podjetje
„Megrad“
Tržič

„Radio-mehanika“
Tržič

Anton Golob
pečar
Tržič

KINO

Tržič

Smučarski klub
„Ljubelj“
Tržič

LEKARNA

Tržič

Mestno kleparsko in
vodnoinštalatersko
podjetje

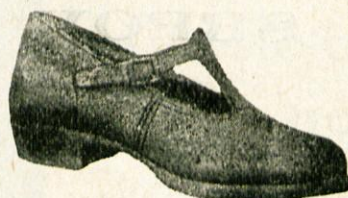
Tržič

Tovarna
finega pohištva

Tržič

Tovarna obutve
„Ljubelj“

Tržič

KAVARNA IN GOSTILNA
„Z E L E N I C A “
T R Ž I Č

Gostilna pri „Gašperinu“
T R Ž I Č

Gostilna pri „LOJZKU“
T R Ž I Č

Gostilna pri „ŽUMRU“
BISTRICA PRI TRŽIČU

Gostilna pri KOLODVORU
BISTRICA PRI TRŽIČU

Gostilna pri „KRVINU“
SLAP PRI TRŽIČU

Mestna pekarija
T R Ž I Č

FRANJO STRITIH
državni tesarski mojster
BISTRICA PRI TRŽIČU

Delovni kolektiv Mestne mesa-
rije v Tržiču čestita vsem delov-
nim kolektivom in potrošnikom
k delavskemu prazniku, 1. maju

M E S T N A
M E S A R I J A
T R Ž I Č

MESTNO PODJETJE

„GALANTERIJA“
T R Ž I Č

TRGOVSKO PODJETJE

„PRESKRBA“
T R Ž I Č

TRGOVSKO PODJETJE

„PREHRANA“
T R Ž I Č

Hotel „Pošta“
in gostilna
„Pod Kukovnico“
T R Ž I Č

Tovarna usnja

STANDARD

Kranj

**Elektrotehnično podjetje
Kranj**

čestita k prazniku dela vsem
delovnim kolektivom in se pri-
poroča za nadaljnja naročila!

ELEKTROINŠTALACIJE
TRGOVINA
Z ELEKTRIČNIMI PREDMETI
IN RADIOAPARATI
DELAVNICE
ELEKTROMEHANIKA
RADIO
GALVANIZACIJA
MEHANIČNA DELAVNICA

**Gozdno
gospodarstvo
Kranj**

z gozdnimi upravami

TRŽIČ
PREDDVOR
SKOFJA LOKA

**Lesnoindustrijsko
podjetje „LIP“
Kranj**

z lesnoindustrijskimi obrati

TRŽIČ
PREDDVOR
SKOFJA LOKA

»ISKRA«

**tovarna za elektrotehniko
in fino mehaniko**

KRANJ

Tiskanina

tovarna tiskanega blaga

Kranj

nudi svoje priznane proizvode v tiskanih
bombažnih tkaninah kakor: cice, delene, kre-
tone, posteljno platno, keper za delovne oble-
ke, vafel, tobralco, cloque, naglavne rute ka-
kor tudi tkanine iz umetnega (zellwolle) pre-
diva v raznih kvalitetah v najmodernejših
barvah in deseni.

SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA!

Vse navedene artikle tudi izvažamo!

OKRAJNO PODJETJE

MIZARSTVO

KRANJ

MALA RUPA 3

Tegavska podjetje

„Vina“

Kranj

Borbene pozdrave

ob 1. maju

prazniku dela

vsemu delovnemu ljudstvu!

Kolektiv

Gorenjske tiskarne

Ribiško društvo

Kranj

*T*uristična
zveza
Slovenije
Ljubljana

Gostinska
zbornica
LRS

LJUBLJANA

Gostinska
zbornica

ZA OKRAJ KRANJ

KRANJ

AVTOPROMET
SLOVENIJA

SAP

LJUBLJANA